

Niemand blijft achter

26 MEI 2019

MEMORANDUM VAN HET ABVV

#Koopkracht

#Kwaliteit

#Zorg

ABVV
Samen sterk

NIEMAND BLIJFT ACHTER

De afgelopen regeerperiode stond in het teken van sociale achteruitgang op vele vlakken. De cijfers - onder meer van de sociaal-economische barometer van het ABVV - liegen er niet om.

Hoog tijd dus voor een radicale ommekeer in het teken van meer sociale gelijkheid en sociale vooruitgang.

Dit memorandum geeft aan wat het ABVV verwacht van het toekomstig politieke beleid, vooral op het federale niveau, maar ook Europees. Want Europa moet meer dan ooit sociaal en democratisch zijn.

ABVV

Koopkracht herstellen

“

Ik hoor van veel mensen die in schuldbemiddeling zitten of met loonbeslag te maken hebben. Wanneer de betaalperiode van de premies aanbreekt, rijzen de vragen “Wanneer wordt de premie gestort?” en “Hoeveel bedraagt de premie?” Eén van mijn collega’s heeft fysieke problemen en voldoet aan alle voorwaarden voor een landingsbaan. Zijn werk zou er werkbaar door worden. Helaas kan hij het zich niet veroorloven. Het loonverlies zou te groot zijn.”

“De combinatie van fysiek belastend werk, hoge werkdruk en financiële stress zorgt trouwens voor een toename van het aantal conflicten. Een minimumloon van 14 euro per uur is absoluut nodig.”

PETER, ABVV-DELEGEE

ONZE PRIORITEITEN

- **de hervorming van de loonwet zodat lonen opnieuw kunnen aansluiten bij de productiviteitstoename**
- **het optrekken van de brutominimumlonen richting 14 euro per uur (2.300 euro per maand)**

We eisen dat werknemers opnieuw hun rechtmatige aandeel verwerven in de toegevoegde waarde die ze voortbrengen.

CONCREET DOOR:

- het herstel van de vrijheid van onderhandelen. De wet op de loonvorming (wet van '96) moet grondig worden hervormd zodat de lonen opnieuw aansluiten bij de toename van de productiviteit en dit boven op de aanpassing van de lonen aan de levensduurte (indexering) én de baremieke loonsverhogingen die onverkort moeten worden gehandhaafd.
- een inhaalbeweging voor de brutominimumlonen richting 14 euro per uur of 2.300 euro per maand.
- een einde te stellen aan de uitbreiding via wettelijke weg van de voordelen die niet (of weinig) bijdragen tot de overheidsfinanciën, o.a. de sociale zekerheid.
- gelijk loon voor gelijk werk te bewerkstelligen door een beter afdwingbare wet op de loongelijkheid mannen/vrouwen met omkering van de bewijslast (cf. IJslandse wet).
- een meer daadkrachtige bestrijding van sociale dumping, onder meer via een versterking van de inspecties en dat alvast in het kader van overheidsopdrachten.
- te voorzien in de verplichting om de loonspanning in de bedrijven mee te delen.
- een effectieve prijzencontrole. Het Prijzenobservatorium moet in staat zijn om volledige transparantie te verlenen wat betreft prijsvorming en gehanteerde winstmarges.
- betaalbare en toegankelijke openbare diensten waardoor overheden gelijke toegang tot alle openbare diensten garanderen, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen.
- de oprichting van een federaal observatorium voor openbare aanbestedingen.

OP EUROPEES NIVEAU MOET:

- er een einde komen aan het propageren van een loonmatigingsbeleid.
- er overall in Europa een versterking komen van de minimumlonen die minimaal 60% moeten bedragen van het mediaanloon in de lidstaat.
- een efficiënte strijd worden gevoerd tegen sociale dumping via een aanpassing van de wetgeving en het wegwerken van de lacunes in de reglementering; een volwaardige Europese Sociale Inspectie worden opgericht en werk worden gemaakt van sociaal rechtvaardige overheidsopdrachten.

Werkbaar werk in een duurzame economie

“

“Ik werk, maar zit toch dicht bij de armoedegrens. Alles is een kwestie van keuzes. Mijn wagen heb ik al opgegeven om zeker mijn huishuur te kunnen betalen. Als ik boodschappen doe, beperk ik me tot het strikt noodzakelijke.”

“Mijn gezondheid is prioriteit, maar die facturen lopen snel hoog op.”

“Ik ben alleen, zonder kinderen ten laste. Voor anderen moet het nog veel moeilijker zijn, zeker voor alleenstaande ouders. Mijn collega's, vrienden en familie zijn gelukkig heel solidair. Ik weet niet hoe ik het anders zou volhouden.”

“Ik heb er lang aan gedacht twee jobs te combineren, maar omwille van gezondheid, familiale redenen en de werkorganisatie bij Lidl is dat niet echt mogelijk. Mijn werkrooster varieert, standaard is het 24 uur per week, maar soms is dat veel meer, soms veel minder. Dat maakt een tweede baan om mijn uren aan te vullen zo goed als onmogelijk. Sommige collega's hebben nog een mini-job ernaast, zoals de verkoop van producten aan huis, maar ook dat levert absoluut geen zekerheid op.”

CYNTHIA, ABVV-LID

ONZE PRIORITEITEN:

- **een robuust investeringsbeleid gericht op een rechtvaardige transitie naar een koolstofarme economie, op sociale investeringen en op sterke openbare diensten**
- **inzetten op jobs door het sociaal overleg te ondersteunen rond collectieve arbeidsduurvermindering en kwaliteitsvolle jobs**
- **een betere eindeloopbaanregeling waaronder het recht op landingsbanen vanaf 55 jaar.**

We eisen een omslag in het beleid van een bezuinigingsbeleid naar een vraaggericht beleid en een investeringsbeleid. Een beleid dat echt werk maakt van een rechtvaardige transitie naar een koolstofarme economie en naar een sociaal gestuurde digitalisering. Volledige werkgelegenheid en werkbare jobs moeten opnieuw het streefdoel zijn, via investeringen in opleidingen, via verminderen van werkdruk, via collectieve arbeidsduurvermindering en via jobgarantie voor werkzoekenden die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt.

CONCREET DOOR:

- een ambitieus investeringsprogramma ondersteund door een daadwerkelijke sociale dialoog waarbij alle sociale gesprekspartners betrokken zijn en in het bijzonder gericht op energiebesparing/ hernieuwbare energie en het openbaar vervoer.
- een versterkte financiering van de openbare diensten als essentiële bijdrage aan de sociale en economische ontwikkeling van het land. En een groeipad om tegemoet te komen aan de stijgende zorgnoden in de social profit sectoren.
- een begrotingsbeleid dat systematisch voorrang geeft aan (sociale) investeringen, sociaal beleid en het stimuleren van de vraagzijde.
- een begrotingsbeleid waarbij steeds 0,7% van het BBP wordt ingezet op overheidssteun inzake ontwikkelingssamenwerking.
- een beleid dat een gunstig kader creëert voor onderhandelingen over collectieve arbeidsduurvermindering in sectoren en in bedrijven, onder meer door een heroriëntering van bestaande bijdrageverminderingen.

- een beleid dat voluit inzet op kwaliteitsvolle jobs aan correcte arbeidsvoorwaarden en een goed statuut, via:

o ondersteuning van het sociaal overleg hierover, onder meer de oprichting van sectorale werkbaarheids- of demografiefondsen;

o een verbod op opeenvolgende dag-contracten;

o het onverkort handhaven van het ambtenarenstatuut in de openbare diensten en een einde te stellen aan de neerwaartse harmonisering van statuten;

o het toekennen van het statuut en de sociale bescherming van loontrekkende aan werknemers in de zogenaamde platformeconomie;

o conventionele of wettelijke garanties dat elke vorm van flexibiliteit, onderhandelde flexibiliteit betreft;

o het recht op onbereikbaarheid na de werktijd;

o de erkenning van professionele uitputting (burn-out) als beroepsziekte;

o de aanmaak van een gecentraliseerd register van de beroepsrisicofactoren waaraan werknemers worden blootgesteld en de aanleg van een algemeen medisch dossier waarin die gegevens eveneens worden opgenomen;

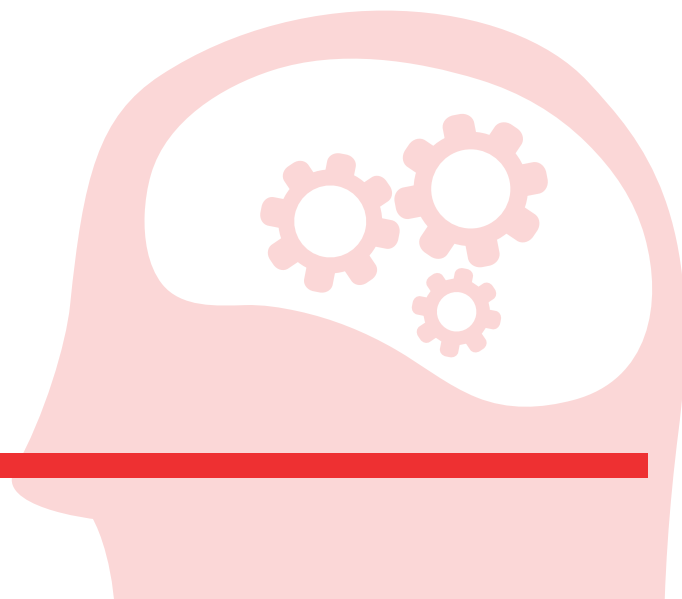
o een versterkte onafhankelijkheid van arbeidsgeneesheren en een herziening van de rol van preventieadviseurs psychosociale belasting om werknemers beter te kunnen ondersteunen.

- en inzet op werkbare loopbanen, via:

o een betere combinatie werk en privéleven: een verdubbeling van het ouderschapsverlof voor eenoudergezinnen; een recht op 5 betaalde afwezigheden per jaar voor zorg aan naasten; verplicht geboorteverlof van minstens 20 dagen zonder inkomensverlies; geen inkomensverlies tijdens de zwangerschapsrust; geen verlies van prenataal verlof bij ziekte en evenmin in het geval van preventieve werkverwijdering; het optrekken van uitkeringen voor zorgonderbrekingen en voor alleenstaanden tot op het niveau van de ziekte-uitkeringen;

o conventionele of wettelijke garanties op een betere eindloopbaanregeling via het recht op tijdskrediet-landingsbanen (halftijds of 1/5de) met RVA-uitkering op 55 jaar en via recht op SWT voor belastend werk en lange loopbaan vanaf 58 jaar en recht op SWT voor herstructurering of ondernemingen in moeilijkheden vanaf 56 jaar.

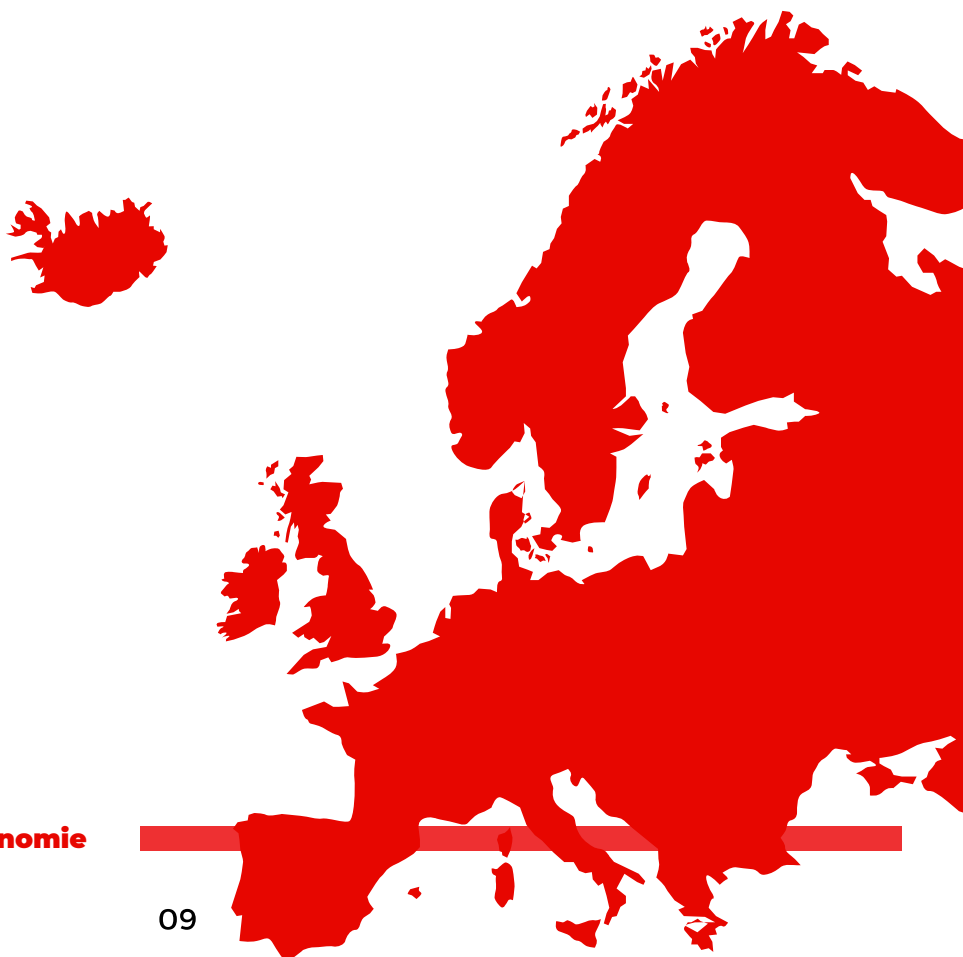
- een robuust en overlegd investeringsprogramma in opleidingen, ook met het oog op een vlotte transitie in het kader van de robotisering/digitalisering van de economie. Elke werknemer moet - naast het recht op betaald educatief verlof - individueel recht hebben op 5 dagen opleiding per jaar.

- een echte jobdeal met alle beleidsniveaus en sociale gesprekspartners met het oog op een jobgarantie voor alle werkzoekenden die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt, via: garanties op een kwaliteitsvolle stage- of werkervaringsplaats; garanties op inschakelings- en werkloosheidsuitkeringen; een effectieve en afdwingbare reglementering om discriminatie op de arbeidsmarkt uit te bannen (waaronder praktijktesten) een inclusief (arbeidsmarkt) beleid naar migranten, vluchtelingen, mensen zonder papieren en dit in het kader van een migratie- en asielbeleid met respect voor de sociale en humanitaire rechten.

OP EUROPEES NIVEAU:

- voorrang verzekeren van sociale rechten op de liberale vrijheden door de goedkeuring van een Protocol van Sociale Vooruitgang.
- de uitbouw van een echte Europese sokkel van sociale rechten in het teken van een opwaartse harmonisering, zoals: versterken van de minimumlonen, erkennen van werknemersstatuut voor wie werkt in de platformeconomie, bevorderen gendergelijkheid...
- een grondige ommekeer wat het economisch bestuur betreft door af te stappen van het bezuinigingsbeleid, door de financiële solidariteit tussen lidstaten te versterken en door een robuuste investeringsstrategie voor een meer duurzame economie op te zetten ter hoogte van 2% van het Europese BBP.
- een solidair migratiebeleid met respect voor mensenrechten en met de focus op integratie.
- handels- en investeringsakkoorden moeten altijd sociale en milieuclausules inhouden.

Economische democratie en sociaal overleg versterken

“

"Elke bedrijf kent grote en kleinere problemen, ook dat van ons. Maar in onze sector, als het over geld gaat, is het antwoord meestal: "Nee, er is geen geld". Nochtans is ons bedrijf een bloeiende onderneming met goede reserves, er zijn zelfs overnames.

We willen niet onvoorzichtig met de centen omspringen, maar we kunnen onze werkgevers er wel op wijzen dat er middelen zijn. Wij eisen respect voor werknemers."

SONIA, ABVV-DELEGEE

ONZE PRIORITEITEN:

- **een betere bescherming van werknemersvertegenwoordigers en vakbondsafgevaardigden;**
- **absolute voorrang aan het sociaal overleg rond arbeid en sociale bescherming.**

We eisen dat de regering systematisch voorrang geeft aan het sociaal overleg en de afspraken in het sociaal overleg respecteert. Dit geldt in het bijzonder voor het stakingsrecht. We eisen dat werknemers meer inspraak krijgen in het bedrijfsgebeuren.

CONCREET DOOR:

- voorrang te geven aan sociaal overleg voor alles wat een impact heeft op arbeid en sociale bescherming. Wetsontwerpen en Koninklijke Besluiten in deze materies dienen verplicht voor advies aan de NAR (of de CRB) voorgelegd te worden.
- het respecteren van het Belgische overlegmodel waarbij het interprofessioneel en sectoraal niveau het belangrijkste zijn om solidariteit te garanderen.
- het ondersteunen van sociaal overleg door de structuren van het sociaal overleg uit te bouwen, onder meer door in voldoende sociaal bemiddelaars te voorzien.
- de erkenning dat enkel de sociale gesprekspartners zelf kunnen bepalen op welke wijze collectieve arbeidsconflicten kunnen voorkomen worden en hoe deze in goede banen kunnen worden geleid. Syndicale acties dienen expliciet uitgesloten te worden van het toepassingsgebied van de terrorismewetgeving, de gemeentelijke administratieve sancties, als van het strafwetboek.
- een betere bescherming voor de werknemersvertegenwoordigers in de OR en CPBW en voor de vakbondsafgevaardigden, onder meer via een effectief re-integratierecht voor werknemers - vertegenwoordigers die zonder erkende reden ontslagen worden.
- sancties op te leggen voor werkgevers die rechtstreeks of onrechtstreeks druk uitoefenen op het goede verloop van de sociale verkiezingen (Cf. Accent Jobs).
- meer rechten op informatie en inspraak voor werknemers, onder meer in het kader van bedrijfsherstructureringen (recht op onafhankelijke expertise op kosten van de werkgever, een verlenging van de referentieperiode tot een jaar, motivering van de redenen voor de verwerping van een vakbondsalternatief, een verplicht sociaal plan, informatie aan en inclusie van onderaannemers, versterkte strijd tegen postbusbedrijven...) en om vat te krijgen op robotisering, digitalisering en de platformeconomie.

OP EUROPEES NIVEAU MOET:

- er meer respect zijn van de Europese instellingen voor sociale dialoog en er dient een grotere betrokkenheid voorzien te worden van de sociale gesprekspartners bij het uitstippelen van het beleid en van de Europese wetgeving.
- het respect voor sociale dialoog ook inhouden dat collectieve arbeidsovereenkomsten worden gepromoot, en dat in de eerste plaats op interprofessioneel en sectoraal niveau.
- de richtlijn over de Europese Ondernemingsraden versterkt worden onder meer door ze verplichtend te maken voor ondernemingen met een Europese dimensie.

Meer sociale zekerheid

“

“Teveel mensen hebben vandaag moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. Zelfs met een loon van 16 euro per uur is dat niet evident. Hoe is dat dan voor collega's die pakken minder verdienen?”

“We moeten de politici eraan herinneren dat een economie van een land maar draait door de koopkracht van de inwoners. De besparingsmaatregelen van vandaag gaat lijnrecht in tegen iedere relancelogica. Werknemers worden armer, zo kan het niet verder.”

ALAIN, ABVV-DELEGEE

ONZE PRIORITEITEN:

- **alle sociale uitkeringen optrekken tot 10% boven de armoedegrens**
- **pensioenen optrekken naar 75% van het verdiende loon en het minimumpensioen naar 1.500 euro. Leeftijd rustpensioen terug op 65 jaar**
- **groeinorm van het budget gezondheidszorg op 3%**
- **invoeren van een algemene sociale bijdrage (ASB) op alle vormen van inkomen**

De Sociale Zekerheid moet een federale, algemene sociale verzekering blijven die zowel een voldoende minimumbescherming garandeert als een verzekering van de verworven levensstandaard inhoudt. Een verzekering die op vele vlakken beter moet. En waarbij de financiering wordt verbreed en duurzamer wordt.

CONCREET DOOR DE SOCIALE UITKERINGEN TE VERBETEREN:

- algemeen:

- o alle sociale uitkeringen optrekken tot 10% boven de (geactualiseerde) armoedegrens. De bestaansminima en het leefloon (buiten SZ) moeten opgetrokken worden tot de armoedegrens. Dit is een fundamentele pijler in de strijd tegen armoede;
- o het garanderen van de welvaartsenveloppe aan 100%;
- o het verbeteren van het berekeningspercentage van de sociale uitkeringen richting 75% van het gemiddeld verdiende loon;
- o de individualisering van de uitkeringen progressief door te voeren, te beginnen met het afstemmen van het statuut van samenwonende op dat van de alleenstaande.

- wat de pensioenen betreft:

- o belastend werk erkennen en in aanmerking nemen (arbeidsorganisatie, fysieke belasting, verhoogd veiligheidsrisico en psychosociale belasting);
- o leeftijd rustpensioen op 65 jaar terugbrengen; vervroegd pensioen op 62 jaar na 40 jaar loopbaan; recht op vervroegd pensioen voor belastend werk op 60 jaar na 35 jaar belastend werk of na 40 jaar loopbaan waarvan 20 jaar belastend werk;
- o het optrekken van het minimumpensioen naar 1.500 euro netto, want dit is een minimum om van te leven wanneer je met pensioen bent;

o wettelijk pensioen van 75% van het gemiddeld verdiende loon;
o volwaardige gelijkstelling voor het pensioen van periodes met sociale uitkeringen of periodes gelijkgesteld met werk;
o een inhaaloperatie voor de oudste en vaak laagste pensioenen;
o recht op een minimumpensioen na 30 jaar halftijds werk. Te veel vrouwen hebben immers geen toegang tot een minimumbescherming.

- wat de werkloosheid, eindloopbaan en de combinatie werk en privé betreft: zie 2

- wat de ziekte-uitkeringen betreft:

o De wachtperiode terug op 6 maanden brengen (i.p.v. 12 maanden)

o Een beter re-integratiebeleid van langdurig zieken, o.m.:

- door het optrekken van de periode gewaarborgd loon naar 2 maanden (preventie);
- door het garanderen van een opzegvergoeding in geval van medische overmacht;
- de zieke werknemer vervangen, en tegelijkertijd ook garanderen dat hij zijn werk kan hervatten na zijn ziekte;
- door het waarborgen van een individueel recht op een aangepast werk of op re-integratie op een andere arbeidspost en op progressieve werkhervatting met een correcte vergoeding;
- door het verzekeren van een gewaarborgd loon tijdens periodes van aangepast werk en voor werknemers erkend in bijzondere of wisselende gezondheidssituaties;
- een verplichting voor ondernemingen om een kadaster (aantal zieken, types van ziekten, afwezigheidsduur, genderdimensie...) aan te leggen.

- wat de gezondheidszorgen betreft:

o de groeinorm van het budget gezondheidszorg terug brengen op 3%;

o inzetten op preventie, onder meer via een responsabilisering van de werkgevers en via het versterken van de sociale inspectie;

o eerste lijn-gezondheidszorgen beter toegankelijk maken via 100% terugbetaling en via derde betalingsstelsel, te beginnen met kinderen tot 18 jaar;

o verlagen van de drempels voor de maximumfactuur;

o automatisch toekennen van verhoogde tegemoetkoming voor kwetsbare gezinnen;

o solidariseren van de ereloonsupplementen in ziekenhuizen;

o tegemoet komen aan niet ingevulde behoeften (eerste lijn geestelijke gezondheidszorg; tandprothesen, oogcorrecties; hoorapparaten);

o geneesmiddelen aan betaalbare prijzen en afgestemd op de gezondheidsbehoeften van de bevolking.

CONCREET DOOR DE FINANCIERING VAN DE SZ VEILIG TE STELLEN:

- een herziening van de wet op de financiering van de SZ, zodat de alternatieve financiering sluitend wordt en de evenwichtsdotatie op lange termijn verzekerd wordt.

- het bijdragekarakter van de SZ te versterken, via:

o bijdragen op alle extralegale voordelen;

o een moratorium op bijdrageverminderingen en een herschikking van de bestaande bijdrageverminderingen door ze meer te richten op het creëren van bijkomende werkgelegenheid, bijv. in het kader van arbeidsduurvermindering;

o bijkomende bijdragen door de drempels weg te werken die verhinderen dat de lonen minstens de productiviteitsgroei kunnen volgen (herziening wet '96) en door een extra-werkgeversbijdrage van 1% voor de financiering van de pensioenen.

- het verbreden van de bijdragebasis via de invoering van een algemene sociale bijdrage op alle vormen van inkomen en voor alle belastingbetalers en door andere, fiscale bronnen aan te boren zoals:

o aanwenden van middelen die vrijkomen door de afschaffing van het belastingvoordeel 3de pijler en door een progressieve belasting op inkomsten uit 2de pijler;

o de invoering van een meerwaardebelasting op aandelen en onroerend goed, een jaarlijkse belasting op het vermogen, een effectieve strijd tegen sociale en fiscale fraude (zie 5).

OP EUROPEES NIVEAU

o in het kader van de concretisering van de Europese pijler voor sociale rechten, moet werk gemaakt worden van een bindende Europese richtlijn betreffende gewaarborgde, fatsoenlijke minimumuitkeringen.

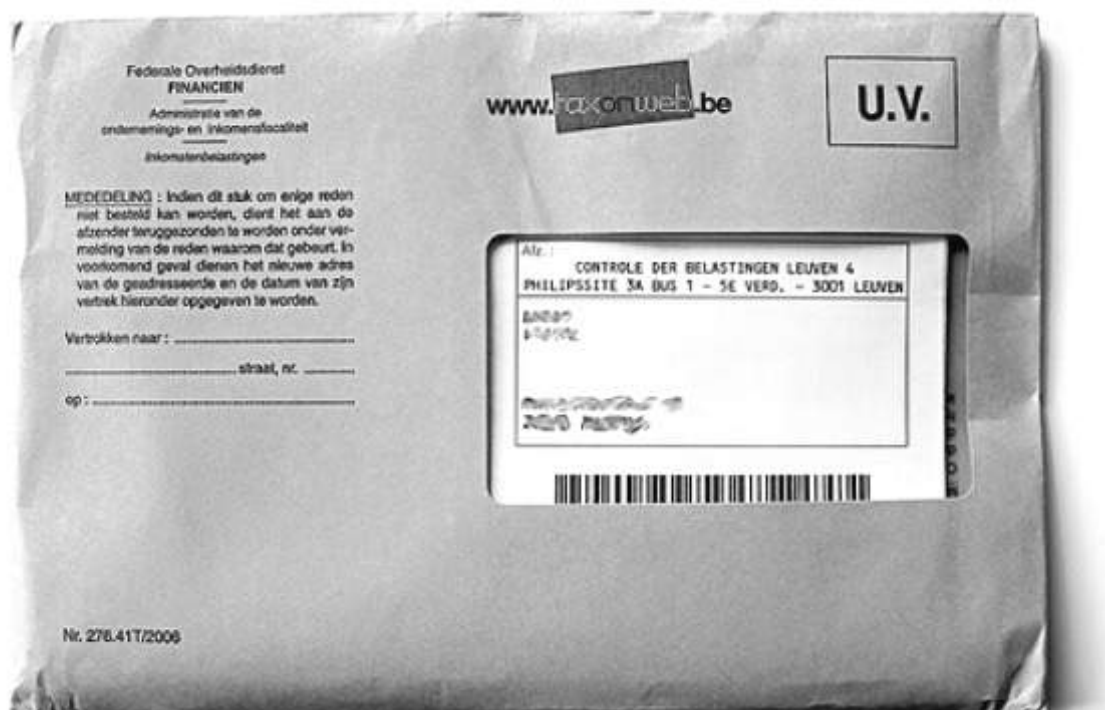
o in het licht van de mobiliteit van werknemers en sociaal verzekerden binnen de Europese Unie, moet de cumulatie, het behoud en de overdraagbaarheid van de rechten van sociaal verzekerden - waaronder ook grensoverschrijdende rechten - gewaarborgd worden. De regels hieromtrent moeten gestoeld zijn op de beginselen van rechtvaardigheid en gelijke behandeling.

Een meer rechtvaardige fiscaliteit

“

"Als alleenstaande behoor ik tot de zwaarst belaste burgers ter wereld. Ik heb niets tegen belastingen en socialezekerheidsbijdragen, op één voorwaarde: dat ze goed worden besteed. Jammer genoeg heb ik het idee dat de regering mijn belastingen gebruikt om er bedrijven mee te bedienen. De gewone man is de dupe. De gezondheidszorg in België is veel duurder dan in onze buurlanden: in Frankrijk bijvoorbeeld ligt het remgeld een pak lager dan bij ons."

PHILIPPE, ABVV-LID

ONZE PRIORITEITEN:

- **alle inkomens op een globale en progressieve manier belasten: een euro = een euro**
- **invoeren van een meerwaardebelasting en van een jaarlijkse belasting op grote vermogens**
- **invoeren van een minimumbelasting in de vennootschapsbelasting**

We eisen een meer rechtvaardige verdeling van inkomens en vermogens. Wat een fundamentele bijsturing van het fiscaal beleid inhoudt.

CONCREET DOOR:

- een rechtvaardige fiscaliteit die veronderstelt dat alle inkomens gekend zijn en op een globale en progressieve manier worden belast volgens het principe: een euro = een euro
- een verschuiving naar vermogens- en kapitaalbelastingen, via:
 - o de invoering van een meerwaardebelasting op aandelen en onroerend goed;
 - o een jaarlijkse belasting op grote vermogens, waarbij we een uitzondering voorzien voor de eigen woning.
- bedrijven ook belastingen te laten betalen, via:
 - o de invoering van een echte minimumbelasting in de vennootschapsbelasting;
 - o het afschaffen van de notionele intrestaftrek (of gelijkwaardige vervangingsmaatregel) en van het verlaagd tarief voor kleine bedrijven;
 - o een einde te stellen aan de managementvennootschappen.
- de personenbelasting progressiever en globaler te maken, via:
 - o opnieuw een grotere progressiviteit in te voeren via een verhoging van het belastingvrije aandeel voor de lage en gemiddelde inkomens en door voor de zeer hoge inkomens (de top 1%) het aantal belastingschijven te verhogen;
 - o een moratorium op het toekennen van nieuwe voordelen in natura;
 - o de invoering van een algemene sociale bijdrage ten voordele van de Sociale Zekerheid.
- rechtvaardige belastingen op consumptie en milieu in te stellen
 - o waarbij basisbehoeften zoals energie voor huishoudens moet belast worden aan een basistarief;
 - o de BTW- heffing op energie te vervangen door een CO2-heffing die ondernemingen ook moeten betalen.
- de invoering van een echte fraudebestrijding door de belastingadministratie de nodige menselijke, materiële en reglementaire middelen te geven

VAN EUROPA VERWACHTEN WE:

- o dat zij een einde stellen aan de 'race to the bottom' op het vlak van de tarieven in de vennootschapsbelasting door de invoering van een Europese minimumbelasting op de winsten van vennootschappen;
- o dat ondernemingen die in verschillende landen actief zijn - met inbegrip van de platformeconomie - verplicht worden om publiek te rapporteren over welke winsten ze in welke landen realiseren.

@vakbondABVV

abvv.be

